

Правила заокруживања бројева

Произвољан број можемо представити у следећем облику:

$$n, d_1 d_2 \dots d_m$$

где је n цео број, а $d_1, d_2, \dots, d_m$, одговарајуће децималне цифре. Уколико желимо дати број да заокружимо на k децимала поступамо по следећим правилима:

- 1) $d_{k+1} < 5 \Rightarrow d_k = d_k$ (k -та децимална цифра остаје иста)
- 2) $d_{k+1} > 5 \Rightarrow d_k = d_k + 1$ (k -та децимална цифра се увећава за 1)
- 3) $d_{k+1} = 5$ и бар једна од децималних цифара иза d_{k+1} је различита од нуле $\Rightarrow d_k = d_k + 1$
- 4) $d_{k+1} = 5$ и све остале децималне цифре иза d_{k+1} су једнаке нули, ако их уопште има, $\Rightarrow$
  - а) d_k – парно $\Rightarrow d_k = d_k$
  - б) d_k – непарно $\Rightarrow d_k = d_k + 1$

Пример 1

Заокружити следеће бројеве на 3 децимале:

5,6723

74,345789

21,3055012

423,0035

13,2785

Решење

5,672

74,346

21,306

423,004

13,278

Сигурне и несигурне цифре

Сигурне цифре неког резултата мерења су оне које носе сигурну информацију о вредности мерене величине. **Несигурна** (сумњива) цифра је она цифра резултата мерења на којој се може јавити грешка. Коначан резултат неког мерења записује се тако да садржи сигурне цифре и прву несигурну цифру. Све цифре овако записаног резултата мерења називају се **значајне** цифре

Пример 2

Нека је измерена вредност густине алуминијума $\rho_{Al} = 2701,23 \text{ kg/m}^3$, а грешка извршеног мерења износи $u_\rho = 3,47 \text{ kg/m}^3$. Записати резултат мерења у правилном облику (преко значајних цифара).

Решење

$$\rho_{Al} = 2701 \pm 3 \text{ kg/m}^3$$

Приликом одређивања резултата коришћена су претходно изложена правила заокруживања. Цифре 2, 7, 0 су сигурне цифре резултата. Цифра 1 је прва несигурна цифра резултата пошто представља прву цифру која је оптерећена грешком (истог је реда величине као грешка). Грешка мерења се заокружује на прву цифру која је различита од нуле.

Пример 3

Нека је измерена вредност коефицијента вискозности ацетона $\eta_{ac} = 0,00039876 \text{ Pa s}$, а грешка извршеног мерења износи $u_{ac} = 0,00000472 \text{ Pa s}$. Записати резултат мерења у правилном облику (преко значајних цифара).

Решење

$$\eta_{ac} = 0,000399 \pm 0,000005 \text{ Pa s}$$

Значајне цифре овог мерења су 3, 9, 8, при чему су 3 и 9 сигурне цифре, а 8 несигурна цифра. Приметити да нуле испред броја не представљају

значајне цифре, док нуле после броја (као у претходном примеру) спадају у значајне цифре.

Напомена: Када је грешка мерења изражена преко релативне мерне несигурности:

$$\varepsilon_x = \frac{u_x}{X}$$

где је X мерена величина, неопходно је израчунати апсолутну мерну несигурност $u_x = \varepsilon_x X$ и на основу ње приказати резултат мерења X у правилном облику (преко значајних цифара).